

İSTANBUL'A GİDİYORUM!

HÜSREV KESKİN

2 Eylül günü Cenevre'de yapılan barış müzakerelerinden sonra, Aliya İzzet Begoviç "müzakerelerin çıkmaza girmesi sebebiyle bundan sonra ne yapacaklarına" ilişkin sorulara cevap verirken, "evvela İstanbul'a gidip Mister Demirel'le konuşacağım sonra da Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'ne durumu anlatacağım" dedi. BBC'nin saat başı haberlerinde hayli yorgun, ümitsiz, kederli ve vakur yüzünü seyretmekten tarifsiz hüzünlere düştüğüm Begoviç'in İngilizce söylediği bu cümledeki "İstanbul" kelimesinin kusursuz Türkçe telaffuzuna takılıp kalabilirdim, ama öyle olmadı; beni asıl yaralayan "İstanbul'a gideceğim ve Demirel'le konuşacağım" ibaresiydi. İstanbul'a gitmenin, Demirel'le konuşmanın damarlarındaki kanı çekilen Bosna'yı diriltmek yönünde hiç bir faydası olmayacağını artık herhalde anlayan Begoviç'in *yine de* İstanbul'a ve Demirel'e sığınışında mağlubiyetlerin, adaletsizliğe ve insafsızlığa uğramanın, kendi kaderine terk edilmiş olmanın, can havliyle yapılan son hamlenin de boşa çıkmasının yarattığı o emsalsiz tevekkülü ve artık herşey olabilirin canlandırdığı cesareti hayli burkularak keşfettim. Begoviç yenilmişti, Bosna elden gitmişti, Boşnakların artık bir vatanları yoktu, ellerinde kalan toprakların da bir müddet sonra talan edileceği kesindi. Kaderin içinde yaşadığı zaman dilimi içindeki görüntüsü Begoviç'i mutsuz kılıyordu, farkındaydı, olmasını istediği şeyler bir türlü olmuyordu. Cümlesini bitirip bir efsane kadar güzel yüzlü insan Haris Sladziç'le birlikte yağmurda arabasına doğru yürürken, BBC'deki görüntüler Begoviç'in yine yağmur altında İstanbul'a gelişiyle sona erdi. İçimdeki büyük sıkıntıya rağmen Begoviç'in, Riyad'a, Tahran'a ya da Kahire'ye değil de İstanbul'a

gelişinde bir mânâ aradım. Cenâvre'de yağmurun uğurladığı Begoviç'i İstanbul'da yağmurun karşılımasında bir mânâ aradım ve bulduğum şeyin ancak nefret ve inkârla ifade edilebileceğini farkettilim. Beni Begoviç'le ortak kılan şeyin hiç bir işlevinin kalmadığını farkettilim. Ne Begoviç benim giderek bir lükse dönüşen hüznümü giderebilecek güce sahipti ne de ben Begoviç'in çektiği acıları azaltacak cesaret ve inanca. Kendi korkaklığım, aptallığım, inançsızlığım tamamdı; bunlardan şüphem yoktu da ben yine de saldıracak, suçlayacak büyük ve dayanılmaz bir şey peşindeydim.

Hiç bir şey ama hiç bir şey Bosna trajedisinde başından beri beni bu kadar etkilemedi; tecavüze uğramış Boşnak kadınlar, toplama kamplarında kemikleri sayılan insanlar, aç ve sefil çocuklar, arkadaşının mezarı başında sarsılarak ağlayan Boşnak asker...hayır, bunlar zaten yeteri kadar kötü ve yaralayıcıydı. Bunları hafızamdan hemen sildim, çünkü silmek mecburiyetindeydim; çünkü gerçekten insan hafızası, en azından benim hafızam bu yükü kaldırmayı başaramazdı. O gerilimi yaşarnaktansa, unutmak en iyisiydi, öyle de yaptım. Unuttum, en azından unutmaya çalıştım. Ama Begoviç'in, "İstanbul'a gideceğim" sözünü unutamam; bu sözün altından kalkamam, bu sözün sahibine "hakkını helal et" diyemem ve bu sözün sahibi varkaldıkça, kimse kusura bakmasın, göğsümü gere gere "ben müslümanım" diyemem. Bunu kısık sesle de söyleyemem. Söyleyenlere tahammül edemem. Bana tahammül edilmesini de istemem, isteyemem. İtiraf etmek gerekirse *artık* ne yapılması gerektiğini bilmiyorum, *neyin* yapılamadığını ve *neden* yapılamadığını bilmek istemiyorum. Kendim de dahil olmak üzere bu çirkefe katılan, ortak olan, bu çirkeften sorumlu olan herkesi lanetliyorum. Daha önce bu sayfalarda Bosna-Hersek üzerine yazılanları hatırlamayın, onların önemi yoktu, onlar insanları rasyonel sayan, safdil, hatta aptalca bir iyimserliğin herşeyin üstesinden gelebileceğine inanan zararlı bir çocuksuluğun ürünleriydi. Gerçekle yüzleşmekten kaçınan, gerçeğin in citiciliğine karşı çıkamayan bir zavallılıktı onlar, onları boş verin. Dünya başka bir yerde dönüyor. Onun için Begoviç'in İstanbul'u bulabileceğinden şüphe ederim.

Bosna meselesi *herkes* için iyi bir imtihan vesilesiydi. Sonucu *herkes* biliyor ama ben de söyleyeyim: *Herkes* kaybetti. Hayır, kötü

sakallı Suudlar, petro-dolar pezevenkleri, İslam ülkeleri işbirliği teşkilatı filan değil kaybeden. Kendisini samimi olarak bu çizginin dışına koyan herkes kaybetti. Hayır barış yanlısı insanları, ırkçılığa, milliyetçiliğe filan karşı çıkan sosyal demokratları kastedmiyorum. İyi niyetli ev kadınlarını, tv ekranlarında seyrettiği vahşet sahnelerinden sonra ağlayarak starbirin verdiği dokuzyüzlü hattı defalarca arayan iyi yürekli ve namuslu aile babalarını kastedmiyorum. Kaybeden, biraz daha köklü bir şey. Hayır, mollalar ya da refahlıları, yahut temiz yüzlü cami cemaatini kastedmiyorum, onlar zaten kaybetti. Bu kaybedişten teker teker ya da toptan sorumlu olmanın gideremeyeceği o kadar şey oldu ki Bosna'da, şimdi yazıklanmanın ve içlerlemenin dile getirebileceği tek şey, "ben aslında masumum" cümlesidir ki bu, yalandır hem de kocaman bir yalan. İstedğim tek şey, Begoviçi işte burası İstanbul diye tekrar Bosna'nın ortasına götürüp bırakmak ve artık gelme, lütfen gelme, artık İstanbul yok diye haykırmak.

VADİ YAYINLARI

Bilim, felsefe ve hayatın diğer alanlarından derledikleriyle yanınızda olmaya devam edecek. Bekleyin!

BİLİM DEDİKLERİ

Alan Chalmers

Türkçesi: Hüsamettin Arslan

Bilim kavramının ve "bilimsellik" ölçütlerinin radikal eleştirisi. Kuhn, Popper, Feyerabend ve Althusser'in "bilim" ekseninde karşılaştırılmaları.

BİLİMSEL BİLGİNİN SOSYOLOJİSİ

Barry Barnes

Türkçesi: Hüsamettin Arslan

Thomas Kuhn'un bilim felsefesi ve metodolojisine katkıları ve bilimsel devrimleri açıklamasına yönelik bir kavrama isteği.

ÇAĞDAŞ TEMEL KURAMLAR

Quentin Skinner

Türkçesi: Ahmet Demirhan

Son otuz yılda felsefe ve sosyolojide bir hayli tartışma konusu olan Habermas, Althusser, Derrida, Gadamer, Foucault, Kuhn, Rawls ve Levi-Strauss gibi düşünürlere bir başlangıç kitabı. Alanında ilk.

MAX WEBER VE İSLÂM

Eleştirel Bir Yaklaşım

Bryan S. Turner

Türkçesi: Yasin Aktay

Weber'in İslâm hakkındaki görüşlerinin ve oryantalist eğilimlerinin güçlü bir analizi ve eleştirisi. İslâm sosyolojisinin temel konularını bağlamında Karl Marx ve Max Weber'in Doğu toplumlarına yaklaşımlarının betimlenmesi.

hiçbişey

Gökhan Özcan

Naif bir bilincin varoluş mücadelesini klasik bir öyküleme üslubundan ayrı olarak dile getirmesi. Gökhan Özcan bu ilk eseriyile yeni bir edebiyatın örneğini veriyor.

YAŞANTININ POLİTİKASI

R.D.Laing

Çev: Kemal Sayar

Yazar ve kitap hakkında çevirmenin söylediği şunlar: "R.D. Laing, insanı şeyleştirilen bir psikiyatrik anlayışı sarsmakla kalmamış, modern çağın karanlığını haykuran bilge kimliğiyle, bir dönem Batı dünyasında gönül odağı haline gelmiştir. (...) Laing'in bu kitabı iç dünyanızda med ve cezirler yaratabilir, okurken pek tekin sularda yol almadığınızı farkedebilirsiniz. Yine de hoş seyirler ola!..."

MODERNİTE VERSUS POSTMODERNİTE

Derleyen: Melmet Küçük

Bugüne kadar Türkçe'de yapılmış en geniş kapsamlı derleme olmasının yanı sıra, postmodernizm tartışmalarının, aslında modernitenin sorgulanarak daha iyi anlaşılabilceğine yaradığını ortaya koyan bir yazılar toplamı.

AKIL VE TOPLUMUN ÖZGÜRLEŞİMİ

Jürgen Habermas Üzerine Bir Çalışma

Ahmet Çiğdem

Habermas'ın epistemolojiyi toplumsal bir teori olarak kurma çabasını anlamlandırmaya yönelik bu çalışma, eleştirel teorisinin bilgi teorisinden kaynaklanan sorunlara verdiği karşılıkları ortaya koyuyor. Eleştirel bilgi teorisinin, zorunlu toplumsal ve siyasal bağlarının sergilendiği çalışma, samızır Habermas ve Frankfurt Okulu'nun daha iyi tanınabilmesi için bir kılavuz niteliği taşıyor.

RAYSONEL BİR TOPLUMA DOĞRU

Öğrenci Protestosu, Bilim ve Siyaset

Jürgen Habermas

Türkçesi: Ahmet Çiğdem - Melmet Küçük

Frankfurt Okulu ve eleştirel teorisinin 1960'lerden başlayarak en önemli ismi haline gelen, kamu oyu, epistemoloji, siyaset, felsefe ve toplum "bilimlerinde çağdaş düşüncenin önemli bir figürü olarak gündemdeki yerini her zaman koruyan Jürgen Habermas'ın Türkiye'ye kazandırılan bu ilk kitabı, öğrenci protestosu, bilim, ideoloji ve teknik konularında çokça sözü edilen ancak yeterince bilinmeyen bir takım düşüncelerin sunulduğu bir zemin olma özelliğini taşıyor. Habermas'ın Türkçe'ye kazandırılması, başlı başına bir yayım olayıdır; Vadi Yayınları düşünürün diğer kitaplarını da yayına hazırlamaktadır.

MAX WEBER DÜŞÜNCESİNDE SİYASET VE SOSYOLOJİ

Anthony Giddens

Türkçesi: Ahmet Çiğdem

Anthony Giddens, günümüz sosyolojisinin önde gelen isimlerinden birisidir. Bu kitabında, sosyolojinin bir bilim dalı olarak özerkleşmesinde emeği geçen ve sosyolojinin çetışli alanlarına (din, iktisat, tarih) büyük katkıları bulunan Max Weber'in siyasi ve sosyolojik görüşleri arasındaki bağı yeniden inşa etmeyi amaçlıyor. Bu nedenle hem genel okuyucu hem de sosyoloji alanıyla ilgili olanlar için bir başvuru metni olma özelliğini kazanıyor.

ONE MAN SHOW

Nihat Genç

Edebiyat ve edebî bir sanat olarak roman postmodern çağda işlevini kaybetmiş midir? Roman, aruk dilsel bir yapı olarak mı değerlendirilecektir? Yoksa romancı, gerçekliğe karşı etik olanı koyma mücadelesindeki Don Kişotluğunu sürdürecektir midir? Nihat Genç, tek kişilik şovunda edebî olanla etik olanı kaynaştırmayı deniyor: Haykırıyor!

TARİHSELÇİLİK VE GELENEK

Abdullah Laroui

Türkçesi: Hasan Bacanlı

Oryantalist söylemin radikal bir eleştirmeni olan Laroui'nin söylediklerini daha da anlamlı ve işlevsel kıtacak; öteden beri tarih ve gelenek tartışmalarına tanık olan Türk düşüncesinin de kendisine bakmasını sağlayacak bir çalışma.